

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาระดับการปฏิบัติตนเป็นครูที่ดีตามคู่มือครู ครูดีผู้พัฒนา
ทรัพยากรมนุษย์ของชาติของข้าราชการครูในโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 สรุปผลการวิจัยได้ตามลำดับต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. การวิเคราะห์ข้อมูล
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติตนเป็นครูที่ดีตามคู่มือครู ครูดีผู้พัฒนาทรัพยากรมนุษย์
ของชาติของข้าราชการครูในโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ทั้งโดยรวมและรายด้าน
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตนเป็นครูที่ดีตามคู่มือครู ครูดีผู้พัฒนาทรัพยากร
มนุษย์ของชาติของข้าราชการครูในโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำแนกตามเพศ ประสบการณ์และขนาดโรงเรียนทั้งโดยรวม
และรายด้าน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการปฏิบัติตนเป็นครูที่ดีตามคู่มือครู ครูดีผู้พัฒนาทรัพยากร
มนุษย์ของชาติของข้าราชการครูในโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามหาสารคาม เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ขอบเขตของการวิจัย
 - 1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1.1 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือครูผู้สอนโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 2,969 คน

1.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้จากการใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยเลือกสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากประชากรทั้งหมด ร้อยละ 10 แยกตามขนาดโรงเรียน รวมทั้งสิ้น 297 คน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 45-47)

- 1) ขนาดเล็ก เพศชาย 38 คน เพศหญิง 31 คน รวม 69 คน
- 2) ขนาดกลาง เพศชาย 107 คน เพศหญิง 101 คน รวม 208 คน
- 3) ขนาดใหญ่ เพศชาย 9 คน เพศหญิง 11 คน รวม 20 คน

1.2 เลือกสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากประชากรทั้งหมดร้อยละ 10 แยกตามประสิทธิภาพ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามครูผู้สอน โรงเรียนช่วงชั้นที่ 1-2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำนวน 40 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.87 และแบบสอบถามปลายเปิด จำนวน 4 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปจำนวน 297 ฉบับ และได้รับคืนจำนวน 297 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ทำการคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ปรากฏว่ามีความสมบูรณ์ทั้ง 297 ฉบับ จึงมาตรวจสอบให้คะแนนและทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ เพื่อแปลผลการวิเคราะห์ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติตนเป็นครูที่ดีตาม คู่มือครู ครูดีผู้พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชาติ ของข้าราชการครูในโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผู้ตอบแบบสอบถามโดยรวมและรายด้าน โดยใช้ค่าเฉลี่ย () และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตนเป็นครูที่ดีตาม คู่มือครู ครูดีผู้พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชาติ ของข้าราชการครูในโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ

ประสบการณ์และตามขนาด โรงเรียนโดยใช้สถิติ t - test และ F -test ใช้ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

4. ข้อเสนอแนะการปฏิบัติคนเป็นครูที่ดีตาม คู่มือครู ครูดีผู้พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชาติของข้าราชการครูในโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยการวิเคราะห์เนื้อหาแล้วนำเสนอเป็นความเรียงแสดงความคิดเห็น

สรุปผลการวิจัย

ระดับการปฏิบัติคนเป็นครูที่ดีตาม คู่มือครู ครูดีผู้พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชาติ ของข้าราชการครูในโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 มีดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage)

1.1 จำแนกตามขนาดโรงเรียนและเพศ พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก เพศชาย 38 คน คิดเป็นร้อยละ 12.79 เพศหญิง 31 คน คิดเป็นร้อยละ 10.44 โรงเรียนขนาดกลาง เพศชาย 107 คน คิดเป็นร้อยละ 36.03 เพศหญิง 101 คน คิดเป็นร้อยละ 34.01 โรงเรียนขนาดใหญ่ เพศชาย 9 คน คิดเป็นร้อยละ 3.03 เพศหญิง 11 คน คิดเป็นร้อยละ 3.70

1.2 จำแนกตามประสบการณ์ พบว่าประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 28.28 ประสบการณ์ 11-20 ปี จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 48.15 และประสบการณ์ 21 ปีขึ้นไป จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 23.57

2. ระดับการปฏิบัติคนเป็นครูที่ดีตามคู่มือครู ครูดีผู้พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชาติของข้าราชการครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านมีอุดมการณ์และจิตวิญญาณของความเป็นครู ($\bar{X} = 4.00$) ด้านพัฒนาตนเองตลอดชีวิตทั้งทางคุณธรรม จริยธรรม ศีลธรรม ทางวิชาการและทางวิชาชีพครู ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่และการดำเนินชีวิตให้สมกับเป็นปวงชนีย์บุคคลของสังคม ($\bar{X} = 3.93$) และด้านตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ครูโดยสมบูรณ์ด้วยหลักธรรมและหลักวิชาชีพ ($\bar{X} = 3.82$)

2.1 จำแนกตามเพศ

เพศชาย พบว่า ระดับการปฏิบัติคนเป็นครูที่ดีตามคู่มือครู ครูดีผู้พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชาติ ของข้าราชการครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3

ลำดับแรก คือ ด้านมีอุดมการณ์และจิตวิญญาณของความเป็นครู ($\bar{X} = 4.02$) ด้านตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ครูโดยสมบูรณ์ด้วยหลักธรรมและหลักวิชาชีพ ($\bar{X} = 3.89$) และด้านพัฒนาตนเองตลอดชีวิตทั้งทางคุณธรรม จริยธรรม ศีลธรรม ทางวิชาการและทางวิชาชีพครู ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่และการดำเนินชีวิตให้สมกับเป็นปูชนียบุคคลของสังคม ($\bar{X} = 3.88$)

เพศหญิง พบว่าระดับการปฏิบัติตนเป็นครูที่ดีตามคู่มือครู ครูดีผู้พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชาติ ของข้าราชการครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านมีอุดมการณ์และจิตวิญญาณของความเป็นครู ($\bar{X} = 4.07$) ด้านพัฒนาตนเองตลอดชีวิตทั้งทางคุณธรรม จริยธรรม ศีลธรรม ทางวิชาการและทางวิชาชีพครู ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่และการดำเนินชีวิตให้สมกับเป็นปูชนียบุคคลของสังคม ($\bar{X} = 4.00$) และด้านเป็นพลังสำคัญของชุมชนในการแก้ปัญหาและพัฒนาการศึกษา เศรษฐกิจ สังคมของชุมชนชาติบ้านเมือง ($\bar{X} = 3.82$)

2.2 จำแนกตามประสบการณ์

ประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี พบว่า ระดับการปฏิบัติตนเป็นครูที่ดีตามคู่มือครู ครูดีผู้พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชาติ ของข้าราชการครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านมีอุดมการณ์และจิตวิญญาณของความเป็นครู ($\bar{X} = 4.03$) ด้านพัฒนาตนเองตลอดชีวิตทั้งทาง คุณธรรม จริยธรรม ศีลธรรม ทางวิชาการและทางวิชาชีพครู ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่และการดำเนินชีวิตให้สมกับเป็นปูชนียบุคคลของสังคม ($\bar{X} = 3.97$) และด้านตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ครูโดยสมบูรณ์ด้วยหลักธรรมและหลักวิชาชีพ ($\bar{X} = 3.79$)

ประสบการณ์ 11-20 ปี พบว่า ระดับการปฏิบัติตนเป็นครูที่ดีตามคู่มือครู ครูดีผู้พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชาติ ของข้าราชการครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านมีอุดมการณ์และจิตวิญญาณของความเป็นครู ($\bar{X} = 4.10$) ด้านพัฒนาตนเองตลอดชีวิตทั้งทางคุณธรรม จริยธรรม ศีลธรรม ทางวิชาการและทางวิชาชีพครู ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่และการดำเนินชีวิตให้สมกับเป็นปูชนียบุคคลของสังคม ($\bar{X} = 3.88$) และด้านเป็นพลังสำคัญของชุมชนในการแก้ปัญหาและ

พัฒนาการศึกษา เศรษฐกิจ สังคมของชุมชนชาติ บ้านเมือง ($\bar{X} = 3.85$)

ประสบการณ์ 21 ปีขึ้นไป พบว่าระดับการปฏิบัติตนเป็นครูที่ดีตามคู่มือครู ครูดี ผู้พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชาติ ของข้าราชการครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านมีอุดมการณ์และจิตวิญญาณของความเป็นครู ($\bar{X} = 3.99$) ด้านพัฒนาตนเองตลอดชีวิตทั้งทางคุณธรรม จริยธรรม ศีลธรรม ทางวิชาการและทางวิชาชีพครู ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่และการดำเนินชีวิตให้สมกับเป็นปูชนียบุคคลของสังคม ($\bar{X} = 3.90$) และด้านเป็นพลังสำคัญของชุมชนในการแก้ปัญหาและพัฒนาการศึกษา เศรษฐกิจ สังคมของชุมชนชาติบ้านเมือง ($\bar{X} = 3.89$)

2.3 จำแนกตามขนาดโรงเรียน

โรงเรียนขนาดเล็กพบว่า ระดับการปฏิบัติตนเป็นครูที่ดีตามคู่มือครู ครูดี ผู้พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชาติ ของข้าราชการครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านมีอุดมการณ์และจิตวิญญาณของความเป็นครู ($\bar{X} = 4.01$) ด้านพัฒนาตนเองตลอดชีวิตทั้งทาง คุณธรรม จริยธรรม ศีลธรรม ทางวิชาการและทางวิชาชีพครู ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่และการดำเนินชีวิตให้สมกับเป็นปูชนียบุคคลของสังคม ($\bar{X} = 4.00$) และด้านตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ครูโดยสมบูรณ์ด้วยหลักธรรมและหลักวิชาชีพ ($\bar{X} = 3.91$)

โรงเรียนขนาดกลาง พบว่า ระดับการปฏิบัติตนเป็นครูที่ดีตามคู่มือครู ครูดี ผู้พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชาติ ของข้าราชการครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ข้อ 2 ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ครูโดยสมบูรณ์ด้วยหลักธรรมและหลักวิชาชีพครู ($\bar{X} = 3.97$) ด้านเป็นพลังสำคัญของชุมชนในการแก้ปัญหาและพัฒนาการศึกษา เศรษฐกิจสังคมของชุมชนชาติบ้านเมือง ($\bar{X} = 3.95$) ด้านมีอุดมการณ์และจิตวิญญาณของความเป็นครู ($\bar{X} = 3.94$)

โรงเรียนขนาดใหญ่ พบว่าระดับการปฏิบัติตนเป็นครูที่ดีตามคู่มือครู ครูดี ผู้พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชาติ ของข้าราชการครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านมีอุดมการณ์และจิตวิญญาณของความเป็นครู ($\bar{X} = 4.10$) ด้านเป็นพลัง

สำคัญของชุมชนในการแก้ปัญหาและพัฒนาการศึกษา เศรษฐกิจ สังคมของชุมชนชาติบ้านเมือง ($\bar{X} = 3.92$) และด้านพัฒนาตนเองตลอดชีวิตทั้งทางคุณธรรม จริยธรรม ศิลธรรม ทางวิชาการและทางวิชาชีพครู ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่และการดำเนินชีวิตให้สมกับเป็นปุชนียบุคคลของสังคม ($\bar{X} = 3.88$)

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตนเป็นครูที่ดีตาม คู่มือครู ครูดีผู้พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชาติ ของข้าราชการครู ในโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ดังนี้

3.1 จำแนกตามเพศ พบว่า การปฏิบัติตนเป็นครูที่ดีตามคู่มือครู ครูดีผู้พัฒนาทรัพยากร มนุษย์ของชาติ ของข้าราชการครู ที่เป็นเพศชายกับเพศหญิง โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

3.2 จำแนกตามประสบการณ์ พบว่า การปฏิบัติตนเป็นครูที่ดีตามคู่มือครู ครูดีผู้พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชาติ ของข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี ประสบการณ์ 11-20 ปีและประสบการณ์ 21 ปีขึ้นไปโดยรวมไม่แตกต่าง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านพัฒนาตนเองตลอดชีวิตทั้งทาง คุณธรรม จริยธรรม ศิลธรรม ทางวิชาการและทางวิชาชีพครู ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่และการดำเนินชีวิตให้สมกับเป็นปุชนียบุคคลของสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประสบการณ์ 21 ปีขึ้นไป มีการปฏิบัติตนด้านพัฒนาตนเองตลอดชีวิตทั้งทาง คุณธรรม จริยธรรม ศิลธรรมทางวิชาการและทางวิชาชีพครู ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่และการดำเนินชีวิตให้สมกับเป็นปุชนียบุคคลของสังคมมากกว่าประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี และประสบการณ์ 11-20 ปี และด้านเป็นพลังสำคัญของชุมชนในการแก้ปัญหาและพัฒนาการศึกษา เศรษฐกิจ สังคมของชุมชนชาติบ้านเมืองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประสบการณ์ 21 ปี ขึ้นไปมีการปฏิบัติตนด้านเป็นพลังสำคัญของชุมชนในการแก้ปัญหาและพัฒนาการศึกษา เศรษฐกิจ สังคมของชุมชนชาติบ้านเมืองมากกว่าประสบการณ์ 11-20 ปี และประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน

3.3 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า การปฏิบัติตนเป็นครูที่ดีตามคู่มือครู ครูดีผู้พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชาติของข้าราชการครู ในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่มีการปฏิบัติตนเป็นครูที่ดี มากกว่าโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ครูโดยสมบูรณ์ด้วยหลักธรรมและหลักวิชาชีพครู แตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 โดยโรงเรียนขนาดกลางมีการปฏิบัติตนด้าน ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ครู โดยสมบูรณ์ด้วยหลักธรรมและหลักวิชาชีพครู มากกว่าโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่ ด้านพัฒนาตนเองตลอดชีวิตทั้งทาง คุณธรรม จริยธรรม ศีลธรรม ทางวิชาการและทางวิชาชีพครู ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่และการดำเนินชีวิตให้สมกับเป็นปวงชนบุคลของสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 โดยโรงเรียนขนาดเล็กมีการปฏิบัติตนด้านพัฒนาตนเองตลอดชีวิตทั้งทาง คุณธรรม จริยธรรม ศีลธรรม ทางวิชาการและทางวิชาชีพครู ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่และการดำเนินชีวิตให้สมกับเป็นปวงชนบุคลของสังคม มากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ และด้านเป็นพลังสำคัญของชุมชนในการแก้ปัญหาและพัฒนาการศึกษา เศรษฐกิจ สังคมของชุมชนชาติบ้านเมืองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดกลางมีการปฏิบัติตนด้านเป็นพลังสำคัญของชุมชนในการแก้ปัญหาและพัฒนาการศึกษา เศรษฐกิจ สังคมของชุมชนชาติบ้านเมืองมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดเล็ก ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน

4. เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตนเป็นครูที่ดีตามคู่มือครู ครูดีผู้พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชาติ ของข้าราชการครูในโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 เป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe' ดังนี้

4.1 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของการปฏิบัติตนเป็นครูที่ดีตามคู่มือครูครูดีผู้พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชาติ ของข้าราชการครู จำแนกตามประเภทการทำงาน ด้านพัฒนาตนเองตลอดชีวิตทั้งทาง คุณธรรม จริยธรรม ศีลธรรม ทางวิชาการและ ทางวิชาชีพครู ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่และการดำเนิน ชีวิตให้สมกับเป็นปวงชนบุคลของสังคม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประเภท 21 ปีขึ้นไป มีการปฏิบัติตนด้านพัฒนาตนเองตลอดชีวิตทั้งทาง คุณธรรม จริยธรรม ศีลธรรม ทางวิชาการและทางวิชาชีพครู ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่และการดำเนินชีวิตให้สมกับเป็นปวงชนบุคลของสังคมมากกว่าประเภท ต่ำกว่า 10 ปี และประเภท 11 -20 ปี

4.2 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของการปฏิบัติตนเป็นครูที่ดีตามคู่มือครู ครูดีผู้พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชาติ ของข้าราชการครู จำแนกตามประเภทการทำงาน ด้านเป็นพลังสำคัญของชุมชนในการแก้ปัญหาและพัฒนาการศึกษา เศรษฐกิจ สังคมของชุมชนชาติบ้านเมือง พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประเภท 21 ปี

ขึ้นไปมีการปฏิบัติตนด้านเป็นพลังสำคัญของชุมชนในการแก้ปัญหาและพัฒนาการศึกษา เศรษฐกิจ สังคมของชุมชนชาติบ้านเมืองมากกว่าประสบการณ์ 11-20 ปีและประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี

4.3 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของการปฏิบัติตนเป็นครูที่ดีตามคู่มือครู ครูดีผู้พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชาติ ของข้าราชการครู จำแนกตามขนาดโรงเรียน ด้านตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ครู โดยสมบรูณ์ด้วยหลักธรรมและหลักวิชาชีพครู พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดกลางมีการปฏิบัติตนด้าน ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ครู โดยสมบรูณ์ด้วยหลักธรรมและหลักวิชาชีพครู มากกว่าโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่

4.4 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของการปฏิบัติตนเป็นครูที่ดีตามคู่มือครู ครูดีผู้พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชาติ ของข้าราชการครู จำแนกตามขนาดโรงเรียน ด้านพัฒนาตนเองตลอดชีวิตทั้งทาง คุณธรรม จริยธรรม ศีลธรรม ทางวิชาการและทางวิชาชีพครู ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่และการดำเนินชีวิตให้สมกับเป็นปูชนียบุคคลของสังคมพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดเล็กมีการปฏิบัติตนด้านพัฒนาตนเองตลอดชีวิตทั้งทาง คุณธรรม จริยธรรม ศีลธรรม ทางวิชาการและทางวิชาชีพครู ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่และการดำเนินชีวิตให้สมกับเป็นปูชนียบุคคลของสังคม มากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่

4.5 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของการปฏิบัติตนเป็นครูที่ดีตามคู่มือครู ครูดีผู้พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชาติ ของข้าราชการครู จำแนกตามขนาดโรงเรียน ด้านเป็นพลังสำคัญของชุมชนในการแก้ปัญหาและพัฒนาการศึกษา เศรษฐกิจสังคมของชุมชนชาติบ้านเมือง พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดกลางมีการปฏิบัติตนด้านเป็นพลังสำคัญของชุมชนในการแก้ปัญหาและพัฒนาการศึกษา เศรษฐกิจสังคมของชุมชนชาติบ้านเมืองมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดเล็ก

5. ข้อเสนอแนะการปฏิบัติตนเป็นครูที่ดีตาม คู่มือครู ครูดีผู้พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชาติ ของข้าราชการครูในโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่า

ด้านมีอุดมการณ์และจิตวิญญาณของความเป็นครู ครูควรอุทิศเวลา ความรู้ความสามารถให้แก่ศิษย์ทุกคน ควรปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่นและ ควรรักเกียรติและศักดิ์ศรีของตัวเอง

ด้านตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ครู โดยสมบูรณ์ด้วยหลักธรรมและหลักวิชาชีพครู ครูควรปฏิบัติหน้าที่โดยใช้หลักธรรมให้สมบูรณ์ ควรให้ความร่วมมือแก่คณะครูในโรงเรียนและชุมชนและควรทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน โดยยึดหลักธรรมของศาสนาเป็นสำคัญ

ด้านพัฒนาตนเองตลอดชีวิตทั้งทางคุณธรรมจริยธรรม ศีลธรรม ทางวิชาการและทางวิชาชีพครู ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่และการดำเนินชีวิตให้สมกับเป็นปุชนียบุคคลของสังคม ครูควรตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ของครูให้สมกับเป็นปุชนียบุคคล ควรให้ครูทุกคนได้รับการอบรม ทั้งด้านหลักธรรมและหมั่นศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม อยู่เสมอปรับตัวเข้าสังคม โลกแห่งไอซีทีซึ่งคุณธรรม จริยธรรม

ด้านเป็นพลังสำคัญของชุมชนในการแก้ปัญหาและพัฒนาการศึกษา เศรษฐกิจ สังคมของชุมชนชาติบ้านเมือง ครูควรดูแลช่วยเหลือ แนะนำ นักเรียน ผู้ปกครองตามโอกาสสมควรควรให้ครูมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาของชุมชนและควรระดมความคิดเพื่อวางแผนในการสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติตนเป็นครูที่ดีตามคู่มือครู ครูดีผู้พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชาติของข้าราชการครูในโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 มีประเด็นสำคัญที่ควรแก่การนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ระดับการปฏิบัติตนเป็นครูที่ดีตามคู่มือครู ครูดีผู้พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชาติ ของข้าราชการครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก ไม่เป็นตามที่ตั้งสมมุติฐานไว้เป็นเพราะว่า ครูผู้สอนได้ประพฤติปฏิบัติตามบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบที่มีต่อศิษย์ ต่อสถานศึกษา ต่อเพื่อนครู ต่อชุมชน ต่อผู้บังคับบัญชา และต่อความมั่นคงของชาติ ซึ่งประกอบด้วยสถาบันหลัก คือ- สถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ซึ่งบุคคลที่จะถึงพร้อมด้วยความเป็นครูจะต้องพยายามรักษามอบหมายหน้าที่ และความรับผิดชอบต่าง ๆ เหล่านี้ด้วยความสำนึกด้วยความเต็มใจ และประพฤติปฏิบัติอย่างเคร่งครัดเพื่อให้สมกับคำว่า “แม่พิมพ์พ่อพิมพ์ของชาติ” สอดคล้องกับงานวิจัยของบุญเลิศ อนุवार (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูผู้สอนจริยธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 154 คน ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูผู้สอนจริยธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ดโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้วพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไป

ทางด้านสุด คือ คุณลักษณะด้านคุณธรรมและจริยธรรมด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการสอนและด้านวิชาการ

1.1 ระดับการปฏิบัติตนเป็นครูที่ดีตามกลุ่มมือครู ครูดีผู้พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชาติ ของข้าราชการครู จำแนกตามเพศ พบว่าทั้งเพศชายและเพศหญิง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะว่า ในการปฏิบัติตนเป็นครูที่ดีนั้นทุกเพศทุกวัยต้องประพฤติปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครูและจรรยาบรรณครู ดังนั้นครูควรประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นที่เคารพเลื่อมใส โดยยึดถือคุณธรรมจริยธรรม เป็นแบบแผนในการดำเนินชีวิต ซึ่งจริยธรรมก็หมายถึงประมวลเกณฑ์ความประพฤติจริยธรรมเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไรคืออะไรถูกต้อง อะไรควร เพราะฉะนั้น จริยธรรมที่ครูพึงยึดถือก็คือการลดอกุศลมูลซึ่งได้แก่ โลภะ โทษะ โมหะ ให้มากที่สุด คนเป็นครูไม่ควรมีความโลภมาก ไม่รู้จักอึด ไม่ควรติดค้ำกำไรจากการศึกษาหรือการสอนเด็กเมื่อครูยึดการสอนเป็นอาชีพหลักครูก็ควรรับ ค่าตอบแทนตามสมควรและพอเหมาะแก่การดำรงชีพของครูและเพื่อที่จะลดความโลภครูก็ควรหาโอกาสให้เท่าที่สภาพการณ์จะอำนวยคุณธรรม สอดคล้องกับพระธรรมปิฎก (2540 : 20-28) สำหรับครูถือได้ว่าเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งสำหรับผู้มีอาชีพครู ในทางพระพุทธศาสนายกย่องครูว่าเป็นปูชนียบุคคล เป็นผู้กระทำหน้าที่เช่นเดียวกับพระพุทธเจ้า เป็นผู้นำโลก เป็นผู้นำวิญญูณหรือยกระดับวิญญูณของมนุษย์ให้สูงขึ้นเป็นกัลยาณมิตร เป็นแบบอย่างของศิษย์ เป็นพ่อแม่คนที่สองของศิษย์

1.2 ระดับการปฏิบัติตนเป็นครูที่ดีตามกลุ่มมือครู ครูดีผู้พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชาติ ของข้าราชการครู จำแนกตามประสบการณ์ พบว่าทั้งประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี ประสบการณ์ 11-20 ปี และประสบการณ์ 21 ปีขึ้นไป โดยรวมอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะว่า ในการที่จะเป็นครูเพื่อที่จะอบรมสั่งสอนศิษย์นั้นทุกคนต้องรอบรู้สอนดี มีคุณธรรม จรรยาบรรณ มุ่งมั่นพัฒนา มีภูมิรู้ ภูมิธรรม ภูมิฐานและประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีเพราะครูถือว่าเป็นผู้ที่ทำให้ผู้เรียน หรือผู้ที่ ตนเองจะถ่ายทอดความรู้ให้รับแนวทางที่ดิ่งงามไป ประพฤติปฏิบัติเพื่อพัฒนาตนเองให้มีความเจริญก้าวหน้าต่อไป สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิชาญ ไทยแท้ (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูผู้สอนชั้นเด็กเล็ก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยโสธรในทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนชั้นเด็กเล็กและผู้ปกครอง ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูผู้สอนชั้นเด็กเล็กตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนชั้นเด็กเล็กและผู้ปกครอง โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็น รายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจาก สูงสุดไปหาต่ำสุดคือด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการจัดกิจกรรม

การเรียนการสอน และด้านบุคลิกภาพ

1.3 ระดับการปฏิบัติตนเป็นครูที่ดีตามคู่มือครู ครูดีผู้พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ของชาติ ของข้าราชการครู จำแนกตามขนาด โรงเรียน พบว่าทั้งโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยรวมอยู่ในระดับมากเป็นเพราะว่าครูที่ปฏิบัติหน้าที่ซึ่งขนาดโรงเรียนต่าง กันถ้าได้ชื่อว่าเป็นครูมืออาชีพแล้วในการปฏิบัติตนเป็นครูที่ดีแล้ว ครูย่อมตระหนักอยู่เสมอว่า ต้องทำงานในหน้าที่ให้ดีที่สุด พร้อมทั้งจะพัฒนาผู้เรียน โรงเรียน โดยนำชุมชนให้มีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษามีความศรัทธาเป็นพื้นฐานของการปฏิบัติ ผู้ใดศรัทธาในสิ่งใดย่อมรักเอาใจ ใส่ทุ่มเทกายใจและทรัพยากรเพื่อรักษาและพัฒนาสิ่งนั้น ผู้ประกอบอาชีพใด ควรรักและ ศรัทธาในอาชีพนั้นว่ามีคุณค่ามีศักดิ์ศรีสร้างคุณประโยชน์ต่อตนเองและสังคม ครูควรรักและ ศรัทธาในวิชาชีพและงานของตน เชื่อมั่นว่าวิชาชีพและงานครูมีความจำเป็นและสำคัญต่อ มนุษย์ มีศาสตร์และศิลป์เฉพาะของวิชาชีพ เป็นงานและวิชาชีพที่ใช้ทั้งความรู้ทักษะและ จิตวิญญาณแห่งความรักเพื่อนมนุษย์ครูที่ไม่รักไม่ศรัทธาวิชาชีพและงานของตนมักไม่เอาใจใส่ ปฏิบัติงานทำให้เกิดความเสื่อมเสียต่อตนเองและวิชาชีพและเป็นผลเสียต่อผู้รับบริการคือศิษย์ ซึ่งเป็นผลเมืองและเป็นทรัพยากรสำคัญของชาติ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุขุม คำภู่ออน (2539 : 91-97) ได้ศึกษาจริยธรรมที่ปฏิบัติของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถม ศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผู้บริหารโรงเรียน มีทัศนคติต่อระดับจริยธรรมที่ปฏิบัติจริงของครู อยู่ในระดับมาก คือ ด้านการปฏิบัติตาม ระเบียบของทางราชการ ด้านการมุ่งมั่นในการทำประโยชน์แก่สังคม ด้านการประพฤติเป็น แบบอย่างที่ดี ด้านการคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียนและด้านการตรงต่อเวลา

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตนเป็นครูที่ดีตาม คู่มือครู ครูดีผู้พัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ของชาติ ของข้าราชการครู จำแนกตามเพศ ประสพการณ์การทำงานโดยรวม ไม่แตกต่าง ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย เป็นเพราะว่า การปฏิบัติตนของครูไม่ว่าจะ เป็นเพศชาย เพศหญิง มีประสพการณ์ทำงานต่างกันแต่ด้วยความเป็นครู ผู้ที่รัก ศรัทธา รักษาไว้ ซึ่งเกียรติคุณเกียรติศักดิ์และหน้าที่ของครู มุ่งมั่นประพฤติปฏิบัติตามจรรยาบรรณครูย่อม พัฒนาดตนเองตลอดชีวิตทั้งทาง คุณธรรม จริยธรรม ศีลธรรม ทางวิชาการและทางวิชาชีพครู ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่และการดำเนินชีวิตให้สมกับเป็น ปุชนิยบุคคลของสังคมและเป็นพลังสำคัญของชุมชนในการแก้ปัญหาและพัฒนาการศึกษา เศรษฐกิจ สังคมของชุมชนชาติบ้านเมืองตั้งใจปฏิบัติงานหน้าที่ครูโดยสมบูรณ์ด้วยหลักธรรม และหลักวิชาชีพครู สอดคล้องกับงานวิจัยของวิชาญ ไทยแท้ (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูผู้สอนชั้นเด็กเล็ก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ยโสธรในทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนชั้นเด็กเล็กและผู้ปกครอง ผลการวิจัย พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูผู้สอนชั้นเด็กเล็ก ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนชั้นเด็กเล็กและผู้ปกครองโดยส่วนรวมไม่แตกต่างกัน บริหารสถานศึกษาและครู ผู้สอนชั้นเด็กเล็กมีทัศนะต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณธรรม และจริยธรรมไม่แตกต่างจากผู้ปกครอง ส่วนผู้บริหารการศึกษาและครูผู้สอนมีทัศนะไม่ แตกต่างกัน

ส่วนจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า การปฏิบัติตนเป็นครูที่ดีตามคู่มือครู ครูดี ผู้พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชาติของข้าราชการครู ในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลางและ ขนาดใหญ่ โดยรวม แตกต่างกันซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย เป็นเพราะว่า ศักยภาพ ของโรงเรียนต่างขนาดกันมีความพร้อมที่จะสนับสนุน ส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาตนเองโดยการ เข้าร่วม อบรม ประชุมสัมมนา ศึกษาดูงานเพื่อที่จะนำความรู้ ประสบการณ์ สื่อ เทคโนโลยี ต่าง ๆ ที่หลากหลายมาจัดกระบวนการเรียนรู้ให้เกิด เชิงประจักษ์แก่ผู้เรียนนั้นต่างกัน โดยเฉพาะ โรงเรียนขนาดเล็กขาดแคลนทั้งบุคลากร งบประมาณที่จะส่งเสริมสนับสนุนในการ พัฒนาบุคลากรแต่ด้วยเหตุที่ได้ชื่อว่า ครู จึงพร้อมที่จะพัฒนาตนเองอยู่เสมอเพื่อให้ทันแก่ เหตุการณ์ ความเคลื่อนไหว ก็พร้อมชุมชนในการแก้ปัญหาเพื่อสร้างชุมชนให้เข้มแข็งเป็น กรอบป้องกัน เด็กและเยาวชนให้ประพฤติปฏิบัติเป็นคนดีของสังคมซึ่งต่างกับโรงเรียน ขนาดกลางและขนาดใหญ่ที่มีความพร้อมซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบุญร่วม ทิดการ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาค้นคว้าการปฏิบัติตามคุณธรรมของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาตาม ทัศนะของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม พบว่า การปฏิบัติ ตามคุณธรรมของผู้บริหาร โรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามขนาด โรงเรียน พบว่า โรงเรียนที่มีขนาดต่างกันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยด้านมีอุดมการณ์และจิตวิญญาณของความเป็นครู อยู่ในระดับ ปานกลางแสดงให้เห็นว่าครูจำเป็นจะต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนติดตามความ เคลื่อนไหว ปัญหาที่เกิดขึ้นต่อเยาวชน ชุมชนและร่วมมือในการวางแผนที่จะสร้างชุมชนให้ เข้มแข็งแบบยั่งยืนต่อไป

1.2 จากผลการวิจัยด้านเป็นพลังสำคัญของชุมชนในการแก้ปัญหาและพัฒนาการศึกษา เศรษฐกิจ สังคมของชุมชนชาติด้านเมือง แสดงให้เห็นว่า การปฏิบัติตนของครูที่จะร่วมมือกับชุมชนแก้ปัญหา พัฒนาการศึกษา เศรษฐกิจ สังคมของชุมชนนั้นยังไม่มีดีเท่าที่ควรจึงจำเป็นต้องสร้างความตระหนักให้ครูได้เล็งเห็นความสำคัญ การเป็นผู้นำ ผู้ร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมให้มากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการปฏิบัติตนเป็นครูที่ดีตามคู่มือครู ครูดีผู้พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชาติของข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2

2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติตนเป็นครูที่ดีตามคู่มือครู ครูดีผู้พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชาติของข้าราชการครูใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามทุกเขตพื้นที่การศึกษา

2.3 ควรศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติการสอนของครูที่ดีที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของ ผู้ปกครองและนักเรียน